

עוצמה - פורום ארצי של משפחות נפגעי נפש (ע"ר)

תאריך: יום חמישי, 6 בדצמבר 2018

לכבוד

גב' אביבה קיס, מנהלת מחלקת בריאות הנפש

שירותי בריאות כללית

ג.נ.,

הנדון: מרפאת בריאות הנפש שברחוב ברזיל בירושלים

לאחרונה פנינו אלייך, לאחר שנודע לנו כי קופת חולים כללית מתעתדת להעביר את צוות המטפלים הפועל במרפאת בריאות הנפש שברחוב ברזיל בירושלים (להלן: "מרפאת ברזיל") למבנה השוכן בפסגת זאב.

ביום 28.11.18 נענינו כי נבחנת האפשרות להעתקתה של מרפאת ברזיל למבנה חליפי.

נבקשכם להימנע מכל החלטה ופעולות לביצוע עד לליבון של השאלות הרבות שמעוררת האפשרות הנבחנת על ידכם להעתקתה, ומה שנחזה להיות הלכה למעשה סגירתה, של מרפאת ברזיל. זאת לאחר שלנו, כמי שמכירים מקרוב הן את שירותי מרפאת ברזיל והן את תמונת שירותי בריאות הנפש במחוז ירושלים, ברור כי מדובר בפגיעה קשה בצרכני השירות, ובהחלטה שאינה יכולה לעלות בקנה אחד עם מטרת הרפורמה בבריאות הנפש ורוחה.

1. התשובה הלקונית לפנייתנו מגלה טפח ומכסה טפחיים.

נאמר שם כי מטרת העתקתה של מרפאת ברזיל לאפשר שיפוץ והנגשה של המבנה הקיים. לא נאמר שם, וכנראה לא בכדי, למה יועד המבנה המשופץ, כמה זמן יארך השיפוץ והאם הוא נועד לאפשר מבנה הולם יותר למרפאה של בריאות הנפש.

גם אם יש כוונה לאפשר את המשך פעילותה של מרפאה לבריאות נפש במקום, לאחר שיפוץ, ולמיטב הבנתנו אין הדבר כך, הרי שיש להבין ולאמוד את המשמעות של העתקתה (ולו הזמנית) של המרפאה אל מול צרכי ההנגשה והשיפוץ, ולבחון את אלה גם בשים לב למבנה החלופי המוצע.

על אף שבתשובתכם לא צויין דבר ביחס למבנה החלופי, למיטב ידיעתנו נבחנת האפשרות להעתקתו של צוות מרפאת ברזיל למקום מרוחק (פסגת זאב), שיגרור אחריו, במקרה הטוב, את העתקת המטפלים, להבדיל מהמטופלים, כפי שנרמז גם בתשובתכם (שם נאמר כי מדובר במרפאה מחוזית, כי הצוות המטפל יעבור למרפאה חלופית, ואילו עבור המטופלים הנוכחיים של המרפאה יתואם המשך טיפול במקום הנוח להם).

www.ozma.org.il

ת.ד. 1157 גבעתיים 53111

י"ר: סילביה מדניקוב 052-2337606

דואר אלקטרוני: ozma.office@gmail.com

פניות אישיות: יוכי צ'ובוטרו בימים א-ה בין השעות 00:00-11:00 בלבד! 052-3670386

למיטב ידיעתנו והבנתנו קיים חוסר התאמה מובהק וברור בין גודלו ומאפייניו של המבנה החלופי לבין הפעילות המתקיימת כיום במרפאת ברזיל. אם הדבר בכוונת מכוון הרי שיש בכך להעיד על כוונה לסגירתה של מרפאת ברזיל, ואם לאו, הרי שיש להימנע מקבלת החלטה כלשהי, עד שילמדו מאפייני הפעילות דהיום וצורכי המבנה הנגזרים מימנה, שכן המבנה החליפי הנשקל אינו עונה על אלה באופן קיצוני.

2. במרפאת ברזיל פועלת יחידה לטיפול יום והמשמעות המעשית של העתקתה של המרפאה, בנסיבות הנשקלות היום, הן בשים לב למיקומו של המבנה החליפי המיועד והן בשים לב למאפייניו הפיסיים, הינה חיסולה של היחידה הנ"ל.

שירותי בריאות הנפש בקהילה הינם בשיעור המאפיין את הנכשלות שבמדינות העולם, ובמיוחד נכון הדבר ביחס לשירותי בריאות נפש המיועדים למצבי משבר וחולים הנזקקים לטיפול אינטנסיבי.

המרכזים לטיפול יום הינם שירותי טיפולי כאמור, כמעט יחיד מבין שירותים הניתנים לחולים כאמור במדינות נאורות.

במחוז ירושלים קיים מחסור חריף במרכזים לטיפול יום. קיימים תורים לאשפוז יום, שמן הסתם דוחפים את חלק מהחולים לצורך באשפוז מלא, מרצון או אף בכפייה, ולא ניתן להשלים עם כך. לעניות דעתנו יש בכך, בין השאר, גם חוסר יעילות כלכלית.

לא יעלה על הדעת כי במצב דברים כאמור תפסיק להתקיים או תפגע היחידה לטיפול יום שבמרפאת ברזיל, שלה ניסיון רב ומוניטין והמצליחה לתפקד חרף תקינה בלתי אפשרית.

3. גם ביחס למי שמקבלים שירותי בריאות נפש "מרפאתיים" במרפאת ברזיל דהיום מדובר בפגיעה קשה.

רק חלק ממטופלי המרפאה מגיעים מקריית יובל וסביבותיה. אחרים מגיעים למרפאה, שהינה מרפאה מחוזית ממקומות מרוחקים יותר, אלא שאין להשוות את נגישותה של מרפאת ברזיל מבחינת מיקומה (בהתחשב במגוון אמצעי התחבורה הציבורית הרלוונטיים) למיקומו הנשקל של המבנה החלופי.

בקבלת החלטות ביחס למרפאות בריאות הנפש יש להביא בחשבון כי מרפאה בבריאות נפש עולה ושונה מסכום מרכיביה כשהם עומדים בפני עצמם. מרפאת ברזיל בעלת ניסיון ומוניטין הנשענים בין השאר על עבודתו של צוות רב מקצועי, הפועל תוך שיתוף פעולה ומעניק טיפול רב מקצועי מתואם למתמודד הבודד, ועל ניהול מסור ויצירתי. נדרשות שנים על מנת לבנות את כל אלה, להורסם ניתן במחי החלטה אומללה.

בקבלת החלטות ביחס למרפאות בריאות הנפש יש להביא בחשבון את צורכי היציבות וההנגשה של התחלואה הקשה. ההכרות, יחסי האמון, קיומה של מרפאה אליה האדם רגיל לבוא, קיומה של מרפאה הנותנת מענה ולא תלות באיש המקצוע הבודד, כל אלה הינם תנאים בסיסיים ל"איזון" מוצלח ולמעקב רפואי יעיל. כל אלה יפגעו, ללא הסבר טוב על שום מה?

4. אם יש ברשימת המרפאות שצורפה למענה שהועבר אלינו אמירה או רמיזה כי לבאי מרפאת ברזיל יש חלופות אחרות הרי שזהו מקסם שווא.

זרם הפונים למרפאת ברזיל לאחר הרפורמה הולך וגדל, ובהתאמה תורי ההמתנה מתארכים, ולכך השפעה קשה על היכולת לתת מענה ראוי במועד בכלל, ולמקרים דחופים בפרט, והשפעה על איכות הטיפול. המצב במרפאות האחרות בירושלים זהה. **פניה של אם ממטופלי מרפאת ברזיל למרפאת קורצ'אק הממשלתית נענתה כי הם מעסיקים שני פסיכיאטרים בחצי משרה כל אחד, ספק אם יוכלו לקבל פונים חדשים, וכי זמן ההמתנה לתחילת טיפול במרפאה הינו כשנה.**

הרפורמה הביטוחית - אשר נועדה לשפר את השירותים בקהילה, ולאפשר את סגירתם של עוול וקיפוח ארוכי שנים - לא הביאה לתוספת שירותים בקהילה במחוז ירושלים, ואף הרעה את מצבה של התחלואה הקשה, כפי שמשקף, בין השאר, בשקילתכם לסגור את מרפאת ברזיל.

איננו כופרים בקיומו של מחסור במרפאת בריאות נפש בצפון העיר, אך לא ניתן לתקן עוול בעוול, ואין להרוס את הקיים, כי אם במידת הצורך להרחיבו ולשפרו תוך יצירתו של מערך ראוי וסביר של מרפאות ומרכזי טיפול יום.

5. בשולי הדברים יאמר כי אנו בתחושה קשה שהחלטות בנושא מרפאות בריאות הנפש מתקבלות:

- ללא קיומה של תוכנית אב המביאה בחשבון את כלל צרכי האוכלוסיה ומפת השירותים הרלוונטית הכוללת.

- ללא היוועצות עם הדרגים המקצועיים (שאם לא כן לא ניתן להסביר את הכשל, שאינו חד פעמי בדבר חוסר התאמה מובהק בין מאפיינים פיזיים של המבנים לבין צרכי הפעילות הטיפולית).

- ללא דיווח הולם לאגף בריאות הנפש במשרד הבריאות.

אשר על כן, נבקשכם להימנע מכל החלטה על העתקתה או סגירתה או שינוי בפעילותה של מרפאת ברזיל, עד לקיומו של דיון בנושא, אשר יביא בחשבון את כל האמור לעיל, ואשר ראוי שיתקיים בשקיפות, תוך מעורבות של גורמי החברה האזרחית, המייצגים את עניינם של אלה אשר ההחלטה נוגעת בראש ובראשונה לגורלם.

בכבוד רב,

סלביה מדניקוב, יו"ר עוצמה

ריבי צוק (שופטת בדימוס) – חברת ועד מנהל עוצמה

העתקים:

1. פרופ' אהוד דודסון, מנכ"ל שירותי בריאות כללית
2. פרופ' חנן מוניץ, יועץ רפואי לבריאות הנפש, שירותי בריאות כללית
3. ד"ר טל ברגמן, ראש האגף לבריאות הנפש, משרד הבריאות
4. דני בודובסקי, מנהל התחום האמבולטורי באגף בריאות הנפש.
5. יונתן אמסטר, מנהל תחום רגולציה, אגף בריאות הנפש, משרד הבריאות